

OGLAS

POSTAJE LI SPORT ZA MLADE LUKSUZ?

Igra bez sustava: Sport je postao ogledalo društva, a društvo nije u formi

AUTOR: Filip Kušter 31.10.2025. 9:00 FOTO: Petar Glebov/Igor Kralj/Grgo Jelavic/Pixsell UREDI

Foto: Petar Glebov/Igor Kralj/Grgo Jelavic/Pixsell

Kad su se turizam i sport spojili, smisao se izgubio. Šesti i posljednji dio serijala 'Postaje li sport za mlade luksuz?'

Sport je negdje između statističke pogreške i nacionalnog mita, a mi se pitamo – zašto hrvatski sport unatoč milijunskim ulaganjima stagnira i gubi mlade generacije?

Ministarstvo turizma i sporta. Ma koliko god čudno zvuči da se čovjekove tjelesne aktivnosti i gospodarska grana nalaze unutar jednog resora Vlade Republike Hrvatske, to je samo jedan minimalni i naizgled nebitni pokazatelj kako se tretira sport u Hrvatskoj. Spajanje jednog od temeljnih stupova našeg gospodarstva sa sportom. Razložimo cijelu tu situaciju.

POSTAJE LI SPORT ZA MLADE LUKSUZ?
'Adolescenti napuštaju sport kad prestane biti zabavan i kad se uspjeh mjeri samo pobjedom'

TEKST SE NASTAVLJA NAKON OGLASA

OGLAS

Najčitanije

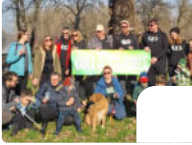
VŽ KALENDAR
Godine 1993. započeli radovi na poslovnoj zgradi nekadašnje Varazdinske banke

SVI SVETI
FOTOGALERIJA Varazdinci u večernjim satima odali počast preminulima

HEP
Bez struje u ponedjeljak nekoliko ulica u Varazdinskoj županiji

EKO VOLONTERI
Kavica i čista Dravica: Tri i pol godine prijateljstva s prirodom

ŽEC FEST
FOTOGALERIJA ŽEC Fest još jednom ujedinio alternativnu scenu Varaždina

ZDRAVSTVO
Kolarek Karakaš uputila otvoreno pismo županu Stričaku

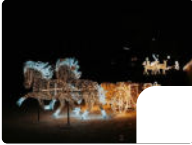
Upravo se čita

SVI SVETI
FOTOGALERIJA Varazdinci u večernjim satima odali počast preminulima

ŽEC FEST
FOTOGALERIJA ŽEC Fest još jednom ujedinio alternativnu scenu Varaždina

7. studenoga, 08:00 - 11. siječnja, 17:00
Mjesto: Dvor Trakošćan
DVORAC SVJETLA
Svjetlosna čarolija u Trakošćanu: povijest dvorca u bajkovitom izdanju

EKO VOLONTERI
Kavica i čista Dravica: Tri i pol godine prijateljstva s prirodom

Osvoji VW Taigo! Rebuy Stars Varaždin donosi najuzbudljiviju nagradnu igru!

Sponsored by Midas

Povjesničar i filozof **Matija Škerbić**, profesor koji se posljednjih godina intenzivno bavi filozofijom sporta u svojoj istoimenoj knjizi gleda kako je nastala i razvila se spomenuta disciplina. U nizu definicija onoga što bi sport trebao biti uzima se i ona od **Bernarda Herberta Suitsa** koji sport definira kao „(dobro)voljni pokušaj(i) svladavanja nenužnih prepreka“. On definiciji dodaje, kako navodi Škerbić u svojoj knjizi Filozofija sporta, i četiri odredbene i distinktivne značajke sporta u odnosu prema svih drugih vrsta igri – testiranje vještina, tjelesna aktivnost i strateško korištenje ljudskog tijela, postojanje raširene sljedbe i posljednja, ali ne i najmanje bitna – institucionalizacija.

Navodi se kako bi upravo institucionalizacija trebala donijeti stabilnost i dugovječnost za određeni sport, ali i cijeli niz novih društvenih uloga i poslova preko klubova, lokalnih saveza, organizacija i udruga. Nogomet je u Hrvatskoj usamljen na tronu što se tiče popularnosti. Povremeno imamo navalu djece na sportove koji se u određeno vrijeme istaknu (rukomet), dok su o propasti i srozavanju košarke u posljednjih trideset godina svako malo ispiše jedan epitaf. Ni najveći apologeti ne mogu reći da je Hrvatska relevantna u odbojci, bejzbolu, hokeju, kriketu, ragbiju – a redom se radi o najpopularnijim sportovima u svijetu. Kod nas se nalaze na marginama i u domeni su statističke pogreške. Postoje klubovi u Hrvatskoj koji se već godinama trude privući djecu, ali uvijek se vrtimo oko istih infrastrukturnih i financijskih izazova. Vaterpolo, kao jedan od sportova u kojima smo najuspješniji, ima svojih mušica na svjetskoj razini i na razini čelne federacije, a u Hrvatskoj postoje samo dva jača vaterpolo središta.

Naši i vaši

O individualnim sportovima također su ispisane stranice, nešto slično kao o košarci, ali u diametralno suprotnom smjeru. Niz je tu sportaša koji su od svojih adolescentskih godina odgajani da postanu vrhunski sportaši i redom su takvi postali zbog nenormalnih odricanja – njih samih i njihovih obitelji. Bez obzira krenemo li od **Janice i Ivice Kostelić** (skijanje), **Mirka Filipovića** (borilački sport), **Gorana Ivaniševića** (tenis), **Branke Vlašić** (atletika), braće **Sinković** (veslanje), **Damira Martina** (veslanje) pa do mlađih, recentnih i aktivnih **Barbare Matić** (judo), **Tina Srbića** (gimnastika), **Mirana Maričića** (streljaštvo), **Zrinke Ljutić** (skijanje), juniora **Josipa Tafre** (jedriličarstvo) i juniorke **Jane Koščak** (atletika), dolazimo do polazišta pojedinca i obitelji te koliko su oni uložili truda i novca da se dijete razvije do izvrsnosti. Najčešće dok se dogodi uspjeh pa sportaši političare i širu javnost upoznaju s uvjetima u kojima rade, žele dobiti zalog za budućnost. Ponekad se to ne dogodi pa se stvori slučaj **Jakova Faka**, biatlonca i Riječanina koji se neopravdano našao pod sramotnom medijsko-društvenom paljbom kada je odlučio nastupati za Sloveniju 2010. godine. Blizu je bio odlazak pod drugu zastavu i plivača **Duje Draganje** nakon srebra u Ateni 2004. godine.

Sustav je rijetko kad ‘rodio’ ono za što je stvoren, a kasni kada se uspjeh i dogodi. Pitamo se – je li sustav onda uopće stvoren ili umjetno obitava na lovorikama ”slučajnih” izvaninstitucionalnih uspjeha?

Novac radi novca umjesto strategije

Nedavno je ministar turizma i sporta **Tonči Glavina** objavio da su za 320 programa lokalnog sporta dodijelili rekordnih 4,8 milijuna eura. Radi se o ugovorima za sufinanciranje sportskih programa poticanja lokalnog sporta i sportskih natjecanja te sportskih programa obuke neplivača. Naglašeno je

za što je do sada izdvojeno gotovo 15 milijuna eura, a sustavno ulažemo i u lokalnu sportsku infrastrukturu te je do sada izgrađeno ili obnovljeno oko 450 projekata u vrijednosti većoj od 50 milijuna eura. Sve su ovo snažne injekcije kojima Vlada izravno pomaže sportu na lokalnoj razini i očekujemo da će takvu istu snažnu podršku imati i od svojih lokalnih samouprava – kazao je Glavina.

Nitko ne može osporiti da je u proteklih nekoliko godina financijska injekcija za sport u Hrvatskoj sve više rasla, ali ono na što bi sportski sektor Vlade RH trebao pridavati pažnju je suradnja s drugim ministarstvima jer se čisto „pumpanje novca radi pumpanja samog“ čini kao izoliran djelokrug u kojem se možemo zapitati – kako to da dajemo iz godine u godinu sve više novca, a problema s pretilošću i debljinom ima sve više djece. Zdrava prehrana? Fast food na svakom uglu; djeca imaju loše prehrambene navike, često se preskače doručak, a o konzumaciji zaslađenih napitaka i grickalica može se govoriti na svakodnevnoj razini.

Nevjerojatna je informacija da su prema istraživanjima gotovo sva djeca do četvrte godine koristila neki elektronički uređaj, a s četiri godine čak 97% koristi ekrane. Vrijeme pred ekranima snažno je poraslo u pandemiji gdje je 39,5 posto djece povećalo *screen time*, a 36 posto smanjilo tjelesnu aktivnost radnim danima. Porazno sa sustavne, ali i obiteljske perspektive.

Kašnjenje s raspravama i mjerama

Aktivne kampanje prema sportskom životu? (Sportske) kladionice na svakih sto metara i minimalna provjera klade li se maloljetnici ili ne. Mladi na sport sve više upravo gledaju kroz prizmu kladionica. Dobro raspoloženje im raste ako ekipa ili individualni sportaš na kojeg su se kladili pobjeđuje, dok se u anksiozna i depresivna stanja pada ako novac u kladionici izgube. Izbrojite samo reklame vezane uz kladionice tijekom poluvremena jedne nogometne utakmice. Kockanje je posebno rizično za mlade zbog većeg impulzivnog ponašanja, a i danas lakše dostupnosti online ponude.

Međusektorna suradnja trebala bi uključivati, uz ministarstvo kojim se bavimo, i ministarstvo zdravstva, znanosti i obrazovanja, rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, poljoprivrede pa i kulture i medija. Koliko toga vidimo u praksi? U trenutku pisanja ovog teksta vodi se zakašnjela rasprava o zabrani mobitela u školama čak i tijekom školskih odmora. S ovakvim odlukama i ako baš hoćemo, raspravama oko njih (za ili protiv), kasni se najmanje 15 godina koliko su ‘pametni telefoni’ postali opterećenje i skretanje pažnje za mlade što se tiče socijalizacije, komunikacije i društvenih aktivnosti.

I NZJZ Andrija Štampar ističe kako je prekomjerno korištenje mobitela i drugih ekrana glavni konkurent tjelesnoj aktivnosti i sportu, uz već spomenutu laku dostupnost kalorične i prerađene hrane i zaslađenih pića koja idu uz sjedilački način života. Sve to pojačava rizik od odustajanja od sporta zbog slabe kondicije i motivacije.

U serijalu na kojem radim posljednjih mjeseci, ‘**Postaje li sport za mlade luksuz?**’, jedno je od glavnih pitanja bilo hoće li roditelji, sportaši, treneri, psiholozi, profesori tjelesnog i zdravstvenog odgoja i ostali djelatnici htjeti govoriti i izlaziti u javnost s informacijama kojima vladaju. Na kraju smo uspjeli doći do pojedinih podataka i informacija iznutra koje su nam pružile djelomičan uvid u to s čime se različiti (sportski) djelatnici bore na svakodnevnom nivou. Najmanje smo informacija i konkretnih odgovora uspjeli dobiti od pojedinih institucija, društava i zajednica koje očito nisu bile raspoložene za baviti se ovom temom ili jednostavno nisu imali vremena. S te strane nije ni bitno, neke stvari besmisleno je prokazivati kada je vidljivo da je „car gol“. Svi vide gdje je problem samo ga nitko ne rješava.

Bez sumnje – u društvu u kojem živimo sport je postao luksuz

Klubovi i sportske udruge muče se s pronalaskom termina i dvorana/terena. Roditelji muku muče s prijevozom i financijama, profesori tjelesnog postali su, kao i ostali učitelji, građani trećeg reda, a djeca su često kolateralne žrtve cijelog sustava. Vladajući bi sada rekli: „Pa kojeg sustava?“. I ne bi bili u krivu kada bi postavili to pitanje. Problem je što ga u 30 godina nisu uspjeli uspostaviti, sprovesti i staviti ga u funkciju kako bi se razvijao iz godine u godinu, a ovisno s kojim bi se nedaćama susretao, prilagođavati ga

nekolicina trenera rekla nam je upravo to – pustiti djecu i mlade da se raduju svakom treningu, da ostanu u sportu, bez pritiska rezultata i okoline, ali i bez razmišljanja hoće li na trening stići na vrijeme i hoće li uopće imati gdje trenirati. Već će ih to u razdoblju od osme do četrnaeste godine obilježiti za cijeli život, motivirati ih, čak i ako se ne uspiju profesionalno ostvariti u sportu (jer to ne bi trebao biti ni cilj sporta za mlade). Cilj je steći zdrave navike, osvijestiti intrinzične vrijednote sporta. Upravo to navodi i profesor Škerbić u Filozofiji sporta, nabrojajući šest međusobno povezanih razina „na kojima se vrijednote sporta konkretno raskrivaju i dohvaćaju kroz doživljaje“.

Te razine za ovu priču mogu biti izrazito bitne, ponajprije zbog činjenice jer se sve dotiču svakog tko je barem jednom udario loptu, zaplivaao bazenom, trčao ili skočio. One nisu uhvatljive, navodi se, niti ih je moguće izmjeriti znanstvenim aparatom ili metodama i vezane su uz sportaše koje smo već naveli u ovom članku. Ono što jest mjerljivo, a vidjeli smo kroz prethodne tekstove – je li sport za mlade u Hrvatskoj uistinu postao luksuz s obzirom na sve čimbenike s kojima se susrećemo kao društvo? Apsolutno.

Sve prethodne tekstove iz serijala **Postaje li sport za mlade luksuz** pročitajte u nastavku:

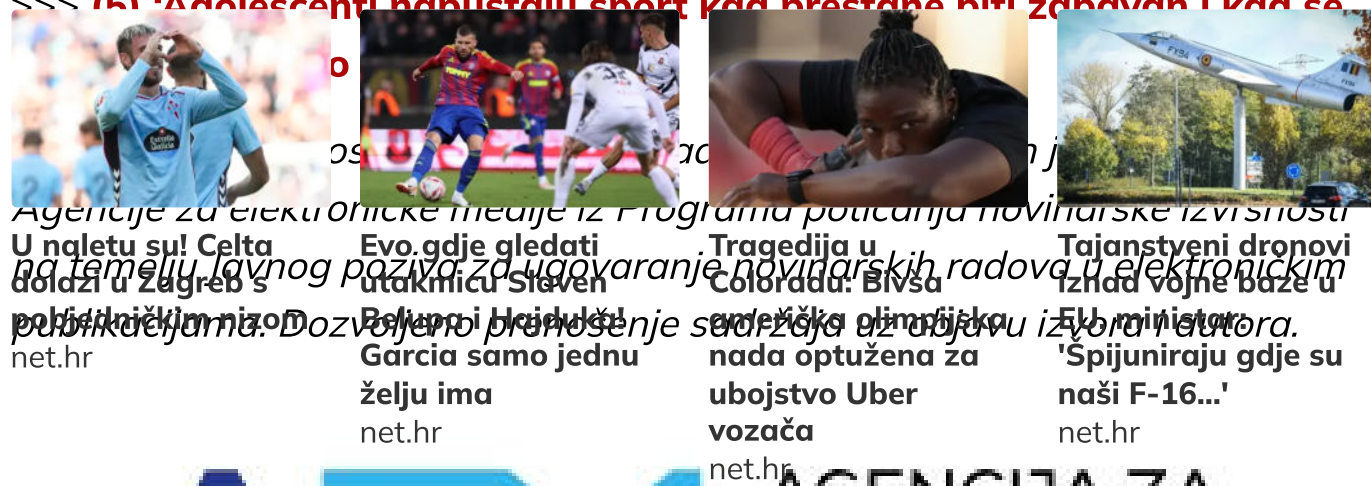
>>> **(1) Postaje li sport za mlade luksuz? Hrvatska (ni)je sportska zemlja**

>>> (2) Prevencija u teniscama: Kada sport šteti sustav

>>> (3) Roditelji računaju, djeca treniraju: Realna cijena bavljenja sportom

>>> (4) Tjelesni odgoj na margini: „Nekad su slobodne aktivnosti bile prepuštene samim djecima“

(5) 'Adolescenti napuštaju sport kad prestane biti zabavan i kad se

AGENCIJA ZA ELEKTRONIČKE

Povezani sadržaji

POSTAJE LI SPORT ZA

MLADÉ LUKSUZ?

Tjelesni odgoj na margini: „Nekad su slobodne aktivnosti bile pravo, danas su luksuz“

POSTAJE LI SPORT ZA

MLADE LUKSUZ?

Roditelji računaju, djeca treniraju: Realna cijena bavljenja sportom

POSTAJE LI SPORT ZA

MLADE LUKSUZ?

Prevenција u tenisicama: Kada sport štedi sustav

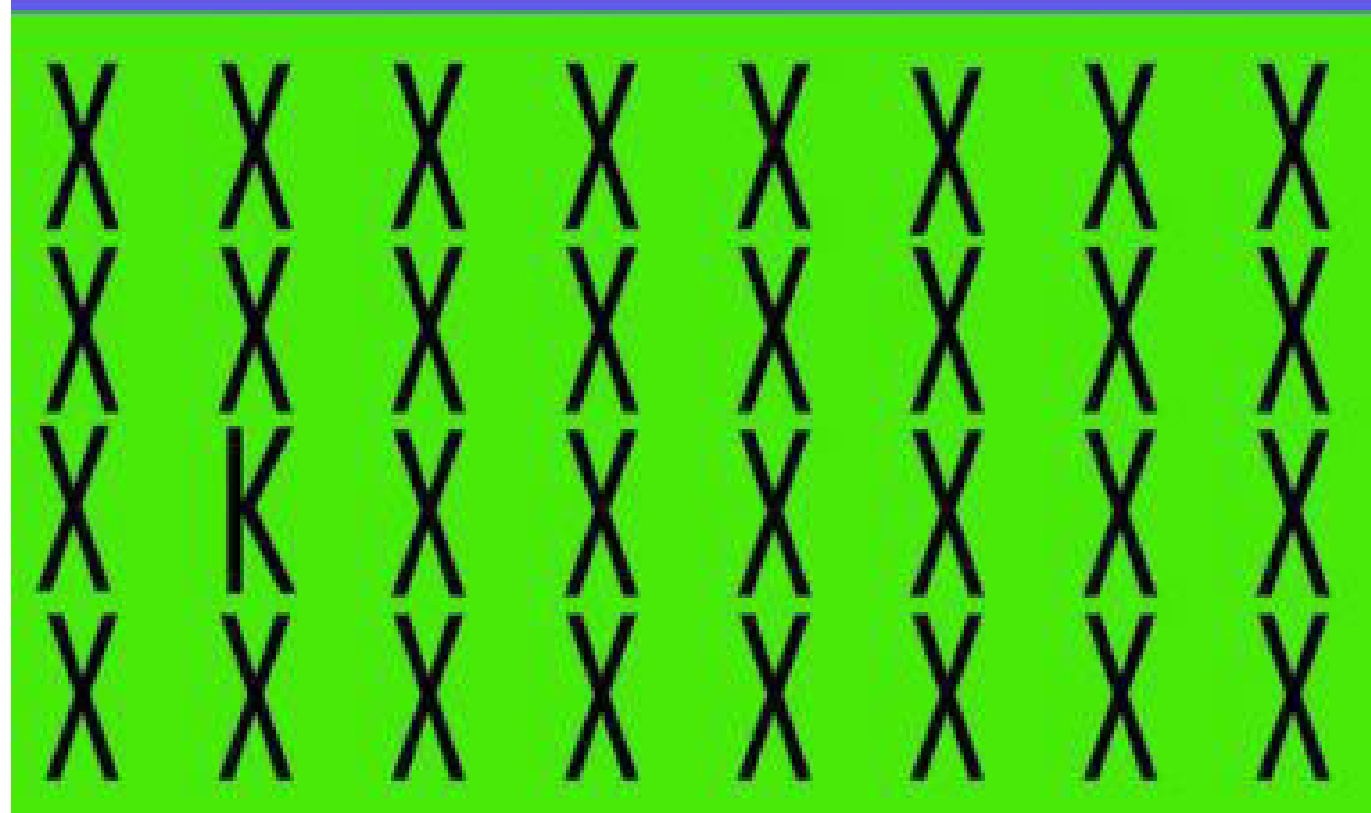

GRAD VARAŽDIN

Varaždin će biti domaćin vrhunskih sportskih događanja

VIŠE S WEBA

VIDITE LI SLOVO K?

SAMO GENIJI MOGU PRONAĆI SLOVO K KLIKNI NA NJEGA I OSVOJI PREPARAT KOJI POMAŽE OBNAVLJANJU KOSTI I ZGLOBOVA!

Oglas